

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ПІСТОЛЕТУ МАКАРОВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто історію створення пістолету Макарова. Проведено порівняльний аналіз тактико-технічних характеристик пістолету Макарова. Визначено напрями розвитку сучасних автоматичних пістолетів.

Ключові слова: пістолет, «Глок», «Кольт», «Браунінг».

Abstract

We consider the history of the Makarov pistol. A comparative analysis of tactical and technical characteristics of the Makarov pistol. The directions of modern automatic pistols.

Keywords: pistols, "Glock", "Colt", "Browning".

Пістолет є особистою зброєю нападу і захисту, призначений для ураження супротивника на невеликій відстані.

Збереглися відомості, що вже з давніх-давен існувала могутня зброя, що вивергала вогонь і дим, діюча на досить великій відстані. Звісно, його конструкція була засекречена і все пов'язане з ним – обросло безліччю міфів. Чи було воно вогнестрільним, чи використовувалася в ньому енергія, що вивільнялась при згоранні якоїсь металічної речовини, що схожа за властивостями на порох? У деяких випадках, судячи з манускриптів, це дійсно було так. У всякому випадку, встановлено, що придумали порох в древньому Китаї, де його застосовували в військовій справі і для святкових феєрверків. Потім він перекочував в Індію. Є свідчення, що запальні і, можливо, вибухові речовини знали також у Візантійській імперії. Але справжня історія вогнестрільної зброї все ж почалась в Європі у 8-14 століттях.

У останній рік Першої світової війни німці створили пістолет Bergmann MP 18, малу ручну зброю, яка була схожа на гвинтівку (якщо приєднати дерев'яний приклад). Не дивлячись на те, що він був схожий на гвинтівку, він використовував 9 мм пістолетний набій. Такою стала реалізація ідею автоматичної зброї під пістолетний набій.

Німецькі фахівці по конструюванню стрілецької зброї багато експериментували переробляючи різні типи пістолетів на автоматичні (з німецької, буквально "пістолет стрільби чергами"). Пістолет Luger P08 з довгим стволом було створено для артилерійських розрахунків. Довгий ствол було зроблено через те, що артилерійським розрахункам була потрібна зброя легша за гвинтівку, але як б мала точність на рівні гвинтівки. Він був створений під новий набій 9 мм Parabellum, який було створено для зменшення віддачі без шкоди пробивній дії і вбивчій силі. Хоча куля і не мала бронепробивних властивостей.

На відміну від Люгера, пістолет Mauser C96 був перероблений для ведення автоматичного вогню. Спочатку виробництва у 1896 він був самозарядним пістолетом для комерційного використання, але у 1920-х роках іспанські зброярі запропонували його копії з "перемикачем вогню" і від'ємним магазином, а на початку 1930-х інженери Маузера представили моделі 711 та 712, які мали перемикач вогню, який дозволяв вести автоматичний вогонь зі швидкістю 1000 пострілів за хвилину. Через легку вагу ствола з пістолета можна було вести автоматичний вогонь лише короткими чергами.

У 1951 році на озброєння радянської армії було прийнято автоматичний пістолет з перемикачем вогню АПС (автоматичний пістолет Стечкина).

На початку 1920-х років радянське керівництво прийняло рішення про запровадження у червоній армії єдиного штатного пістолета. Щоб не залежати від поставок з-за кордону, вимагалось створити власне виробництво. Військове керівництво взяло курс на створення нового самозарядного пістолета, оголосивши конкурс поміж вітчизняних конструкторів.

В. Ф. Грушевського провела випробування пістолетів систем Ф. В. Токарева, С. А. Коровіна, С. А. Прилуцького а також найкращих іноземних зразків таких систем як Вальтера, Браунінга та «Парабеллум». Результати комісії: пістолет ТТ був «найкращим для прийняття на озброєння за умовою, що будуть виправлені з'ясовані недоліки». Вимоги комісії були доволі серйозні —

підвищити влучність, безпеку, тощо. На виправлення подібних недоліків іноді треба роки, Токарев впорався за кілька місяців.

Досвід другої світової війни засвідчив практично повну непридатність пістолета ТТ у бойовому застосуванні. Незважаючи на великий калібр кулі та велику дальність стрільби, технічна та експлуатаційна надійність пістолета у польових умовах була вельми низькою. Крім того ТТ мав масу технічних недоліків (випадіння магазину, ламкість корпусу, тощо), які ще більш ускладнювали його експлуатацію. Тож ТТ не користувався популярністю серед солдат фронтowych частин Червоної армії. При всякій нагоді солдати намагалися здобути та використовувати трофейні німецькі пістолети, а надто знаменитий "Парабеллум".

Тож у 1945 році у СРСР було оголошено новий конкурс на розробку нового пістолета для оперативного-бойового застосування, покликаною замінити ТТ.

У конкурсі прийняли участь як відомі радянські конструктори зброї - Ф.В. Токарев, П.В. Воєводін, С.А. Коровін, И.И. Раков, С.Г. Сімонов, так і молоді та маловідомі - Є.В. Сєврюгін, А.А. Клімов, А.І. Лобанов та Н.Ф. Макаров.

Технічні вимоги до пістолета були досить жорсткими. Пістолет мав бути компактным, зручним для застосування у ближньому бою, надійним у польових умовах та технологічним у масовому виробництві.

Після серії жорстких випробувань на надійність кращим було визнано зразок Макарова, розроблений під набій 9x18. Випуск пістолета розпочався у 1949 році. У 1951 році пістолет був прийнятий на озброєння під назвою "Пістолет Макарова ПМ".

ПМ має всі переваги компактного пістолета. Компактність дозволяє приховано носити пістолет як у бойовому спорядженні, так і у цивільній одежі. Крім того пістолет зручно використовувати у обмеженому просторі. Ще однією беззаперечною перевагою ПМ є його технічна простота та експлуатаційна надійність. Пістолет простий у розбиранні та складанні, його частини та механізми продовжують працювати навіть при сильному забрудненні та у несприятливому зовнішньому середовищі.

Разом з тим відносно через малопотужний набій та короткий ствол купчастість стрільби є не дуже високою. Проте якщо врахувати що пістолет початково розроблявся як зброя ближнього бою, цей недолік можна вважати терпимим. Зупиняюча дія кулі є відносно високою, хоча на даний момент вважається недостатньою.

Рейтинг пістолетів на звання найкращих у світі.

Пістолети серії «Glock».

Абсолютний рекордсмен останніх десятиліть, за кількістю модифікацій та інших пістолетів, створених за зразком «Глока», йому мало хто складе конкуренцію із сучасних пістолетів. Основні відмінності: відмінна надійність; полімерна рамка; збільшений боезапас; без зовнішнього запобіжника; безліч модифікацій під широке коло боеприпасів.

Пістолети «Colt», зокрема «Colt M1911A1».

«Найстаріший» з наявних на озброєнні пістолетів, створений конструктором Д. Браунінгом. Зіграв головну роль у розвитку пістолетів. На сьогодні є наймасовішим пістолетом у світі, має найширше коло різних клонів. Основні особливості: автоматика з коротким ходом ствола; замикання нагорі ствола 2-а бойовими виступами; використання сталеві сержки для розчеплення затвора та ствола; запобіжник неавтоматичної дії на рамці; запобіжник автоматичної дії – клавіша з заднього боку рукоятки; магазин однорядного виконання у рукоятці; фіксатор для магазину, виконаний як кнопка.

«Browning «Hi-Power».

Пістолет створили вже після смерті геніального конструктора, але за його кресленнями. Пістолет вийшов настільки вдалим, що свого часу різні модифікації даного пістолета склали основу військової особистої зброї у багатьох державах світу.

Усі переваги світових лідерів виробництва вогнепальної зброї лягли в основу виробництва серії пістолетів FORT.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Невідомий Макаров.//Зброя, № 10, 2004, спеціальний випуск.

Новицька Юлія Вікторівна – студентка групи ІАТ-146 факультету машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: vntu@vntu.edu.ua, Україна, 21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.

Науковий керівник:

Поляков Андрій Павлович – д.т.н., професор, професор кафедри АТМ, Вінницький національний технічний університет, e-mail: poliakov@vntu.edu.ua, Україна, 21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.

Novitskaya Julia – student group 1AT-14b faculty of engineering and transport, Vinnytsia National Technical University, e-mail: vntu@vntu.edu.ua, Ukraine, 21021, m. Vinnytsya, Khmelnytsky Highway 95.

Supervisor:

Polyakov Andrey – professor, professor of АТМ, Vinnytsia National Technical University, e-mail: poliakov@vntu.edu.ua, Ukraine, 21021, m. Vinnytsya, Khmelnytsky Highway 95.